

1874

1900

1910

1924

1930

1940

1950

1960

1974

1980

1999

I ANLEDNING AF OLUF SVEIS JUBILÆUM

Udførelsen:
Formand Bjarne Larsen
Olufsvej 48

G1. fotomatriale og
fotos fra 100 års Jubilæum:
John Phillip
Olufsvej 13

Foto ved 125 års Jubilæum.
Per Morten Abrahamsen
Olufsvej 25

Foto på forsiden:
Erik Petersen
100 års Jubilæum 1974

Tryk:
Wibadan
Lindgreens Allé 20
2300 København S

Lay-out & Billedbehandling:
& Jørgensen
Østerbrogade 41A
2100 København Ø

Udgivelse-år: 2000
Oplag: 200

Olufsvej for 125 år siden

Martin Andersen Nexø erindringer giver et fingerpeg om hvordan, der var i Olufsvejs-området for ca. 125 år siden.

Martin Andersen Nexø blev født på Christianshavn i 1870, men allerede et par år efter flyttede familien til Brumleby, i en lejlighed i „A-rækken“ – husblokken nærmest Olufsvej. På dette tidspunkt er Olufsvejens huse endnu ikke bygget:

„Lægeforeningens Boliger lå dengang nærmest udenfor byen; Olufsvejskvarteret mellem Boligerne og Triangelen var endnu ikke bebygget, på den anden side Strandvejen (nu Østerbrogade) var der gartnerhaver, og til de to andre sider strakte Øster- og Nørrefælled sig. Mellem fælledeerne løb Kongevejen, som vi kaldte den (nu Øster Allé),

og førte ud i det ukendte – til kongeslotte og søer i store skove, hvor kulsvierne holdt til.“ (s. 16)

„... et enkelt sygeleje har printet sig særligt i min erindring. Jeg lå i vort soverum ud mod Olufsvej, hvis husrækker netop dengang blev bygget. Fra dag til dag fulgte jeg arbejdet derude, hørte først Boligerens drenge tumle sig i udgravninger og så

derefter stilladsstængerne blive rejst. En dag dukkede murernes kasketter op over plankeværket, der afgrænser Boligerne, muren voksede i vejret, arbejdsmændene kom stigende op i luften med vældige nakkebyrder af sten og mørtel, som de styrtede fra sig så det drøede.....“ (s. 21)

Drengene fra Brumleby og Olufsvej slog sig sammen, når de kæmpede imod drengene fra Nørrebro (s. 147-148):

„Om søndagen mødtes drengene fra Boligerne og Olufsvej med dem fra Rabarberlandet, de var bevæbnede med stokke og lange stager og leverede hinanden hele slag midt ude på Nørrefælled....Slagsangen måtte jeg istemme, når hærene gik løs på hinanden. Vi småfyre og tøsedrengene blev anbragt lidt til side, helst på en forhøjning i jordsmonnet, og der stod vi og skrælede kampsangen af fuld hals:

Brumleby er raske drenge
Olufsvej er ligeså!
Rabarberne de kryber sammen,
når de en på tæven få!“

Familien forlader Østerbro for at rejse til Bornholm:

„En vognmand omme på Olufsvej, hos hvem mor ofte havde givet en hånd i huset, havde tilbudt at køre os ned til damperen i sin droske, og hen på eftermiddagen jumpede vi afsted til Kvæsthusbroen, hvor Bornholmer-damperen lå.

Et livsafsnit lå bag mig – og jeg var otte år!“ (s. 167)

Men læs selv videre i erindringerne – det er dejlig læsning:

Martin Andersen Nexø: Et lille kræ. Erindringer. Gyldendal, 1969 (1935)

Hanne Sommermark, Olufsvej 52

„Skjønne Barndomsår i nr. 31“

Følgende er en afskrift fra Olufsposten dec. 1969 og foråret 1970, hvor den da 86 årige Elisabeth Andersen beskriver: GOOD OLD DAYS "Skjønne Barndomsår i nr. 31".

Naturligvis kan jeg fortælle, hvordan her så ud, da man i 4 års alderen for alvor begyndte at iagttage. En lille pæn vej var kantet med de endnu fine huse af lyse mursten med røde sten i gesimsen, selve vejbanen, formodentlig belagt med skærver, var så sjovt rundet af ned til de dybe rendesten, som løb over hvis regnskylllet blev for voldsomt. Belysningen var noget dæmpet. Høje i vognporten nr. 5 havde brandvæsnet lejet plads til en rigtig sprøjte – og brandvagt var der også. Der var fest i gaden, når køretøjet rykkede ud med tudehornet osv.

Det idylliske fandtes til havesiden. Min far boede først et par år i nr. 34 hos familien Schmidt – altså redaktørens farfar – afventende nr. 31's færdiggørelse. Beboerne i de lige numre havde udsigt til Lægeforeningens Boliger, der dengang var velholdte og fine. Det sørgede oberstløjtnant Deichmann som inspektør for, og senere kaptajn Dahlerup. Der var skam også orden i sagerne. De ulige numre som jeg bedst kender, havde i baggrunden en hel lille park med blomstrende tjørn, dertil den dejligste skovbund – summende bier og brogede sommerfugle i massevis – jo vi boede på landet. Denne herlighed strakte sig langs Øster Allé til Trianglen - videre langs Trianglens villaver til de små, lave huse på Østerbrogade, hvoraf nogle først er nedrevet indenfor de sidste 5–6 år. På den modsatte side sås gartnerhaver – I. E. Ohlsens. Løwes osv. og langs gaden rullede til sine tider „Dampspurvognen“ som bragte os til skovs – ligeså kunne Kapervogne chartres på Trianglen. Enkelte drosker viste sig, og endnu sjældnere „Winervogne“ som bragte brudepar til Jacobskirken. Særligt huskes vognmand Rørbys flotte vogne med to gule heste-forspand.

Den gode, gamle redaktør af OLUFSPosten, Leif Schmidt i nr. 34, fotograferet på skødet af sin mor i året 1908. Til højre min bror og min far. Billedet er taget i havesalen – Olufsvej nr. 34. (Fotografiet stammer fra den gamle redaktørs familiealbum.)

I Øster Alle lå det såkaldte „Gamle Saltværk“ – en tre-længet gård. Midterfløjen var beboet af en Etatsråd Winge – i den højre sidefløj, en kunstmaler Funch. Til husets damer var der lavet en forhøjning i haven med hyggepladser, hvor de nød udsigten over Øster Alle (nærmest landevej) til den udstrakte fællede, hvor heste og køer gik på græs. Fælleden var, foruden et rækværk, omgivet af en dyb grøft med gangbrædder over på sine steder. Der hvor nu posthuset ligger var et ledvogterhus, naturligvis med „Bommand“, der sørgede for, at alt gik rigtigt til.

En af de sjove oplevelser fra disse gamle tider, var den såkaldte „Borgervæbning“ – ældre værnepligtige, der kort tid var indkaldt til optræning. De kom marcherende med

musik i spidsen og som bagtrop kom familien med forfriskninger – et fornøjeligt familiebillede.

Der blev bygget heromkring – der kom øget færdsel på Olufsvej. Vi på Olufsvej var ikke sene. VI SATTE EN BOM OP MIDT PÅ GADEN. Jeg vil antage det måtte være udfor nr. 15–24 – sådan en rigtig BOM, hvortil nøglen skulle lånes for den nødvendige gennemkørsel om dagen for fjernelse af affald – vi havde hver vores lille skraldespand
(Fortsættes næste side)

Gartner I. E. Ohlsens ejendom, Strandvejen (Østerbrogade 76).

Det store gartnerfirma I. E. Ohlsens ejendomme omspændte i 1830'erne en større del af grundene, som lå dels på højre side af Strandvejens begyndelse (fra Triangelen) og dels på venstre side. De sidstnævnte grunde udstykkedes successive, imedens ejendommen her på billedet holdt stand til året 1902, da den endelig udstykkedes og blev gennemskåret af I. E. Ohlsensgade og Carl Johansgade.

En „Sommer- Kostumefest“ omkring år 1900 for „Olerødder“ på Olufsvej nr.10.

Forest fra v. til h. – „Gamle Jensen“ i kromands antræk – bagved dotrene Anna og Emilie – en sygeplejeske frk. Bolt – bagved dotrene med hvide hatte, min faster og helt på højre fløj, min farmor.

De øvrige mindes jeg enkelte svagt, men jeg husker ikke deres navne.

Bajerne var jo billige dengang, men pengene til gengæld små. Det har utvivlsomt været en gæv fest at skønne efter de smilende ansigter. Fotografiet er fra mit familiealbum.

(Leif Schmidt, nr.34)

udfor huset på fortovet, og om natten for bortkørsel af natrenovation. Det må huskes, at vi havde hver vores „Dasshuse“ ude i gården. Nogle gange om ugen vågnede man ved, at Natmændene brasede gennem gangen dernede - skiftede tøndene og forsvandt, sandelig ikke støjfrigt.

I 1931 fik nr. 31, jeg tror som de første, indlagt W.C. indendørs. Så vidt jeg husker var det omkring århundredeskiftet, at idyllen, etatsrådets have måtte forsvinde, og et rædsel af et el-værk blev bygget på min barndoms eventyrhave. Jeg kan endnu blive godt gal i hovedet over, at de i sin tid daværende ejere af huse, hvis haver støder op til el-værkets smedje, fik mulighed for at kunne købe den stump jord, der nu optages af smedjen – men de ville ikke, og så blev smedjen bygget. Ærgeligt !

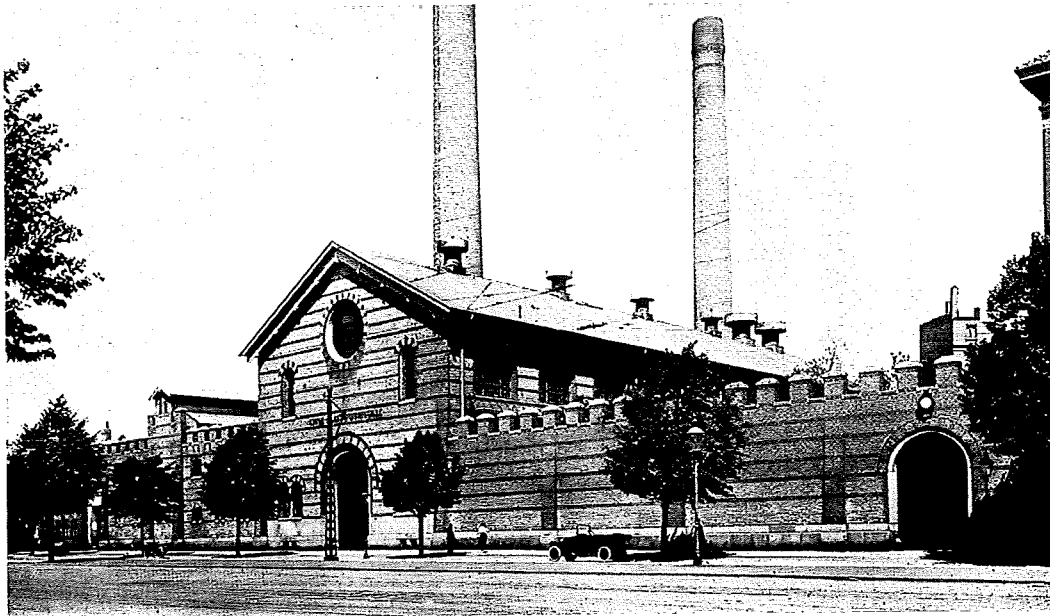

Denne smukke ejendom, som var beliggende i Øster Allé nr. 6, ejedes fra 1898 til nedrivningen i 1900 af Københavns Kommune. Fra 1901- 02 opførtes Østre Elektricitetsværk på grunden.

1898 – En af Trianglens villaer, som Elisabeth Andersen beskriver. Den var beliggende på hjørnet af Trianglen og nuværende Øster Allé. Da den i sin tid blev nedrevet, ejedes den af G. A. B. Nagel.

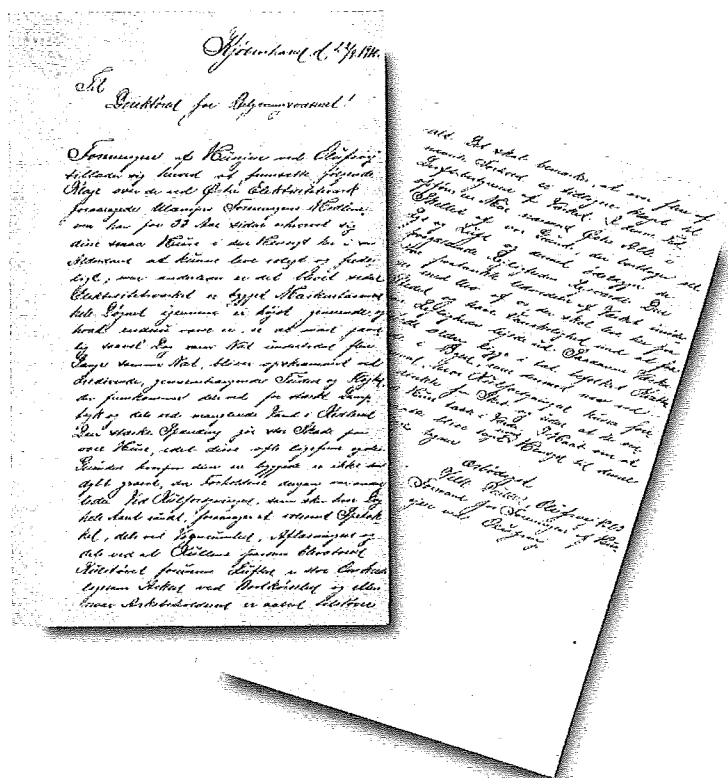
Øster Elektricitetsværk

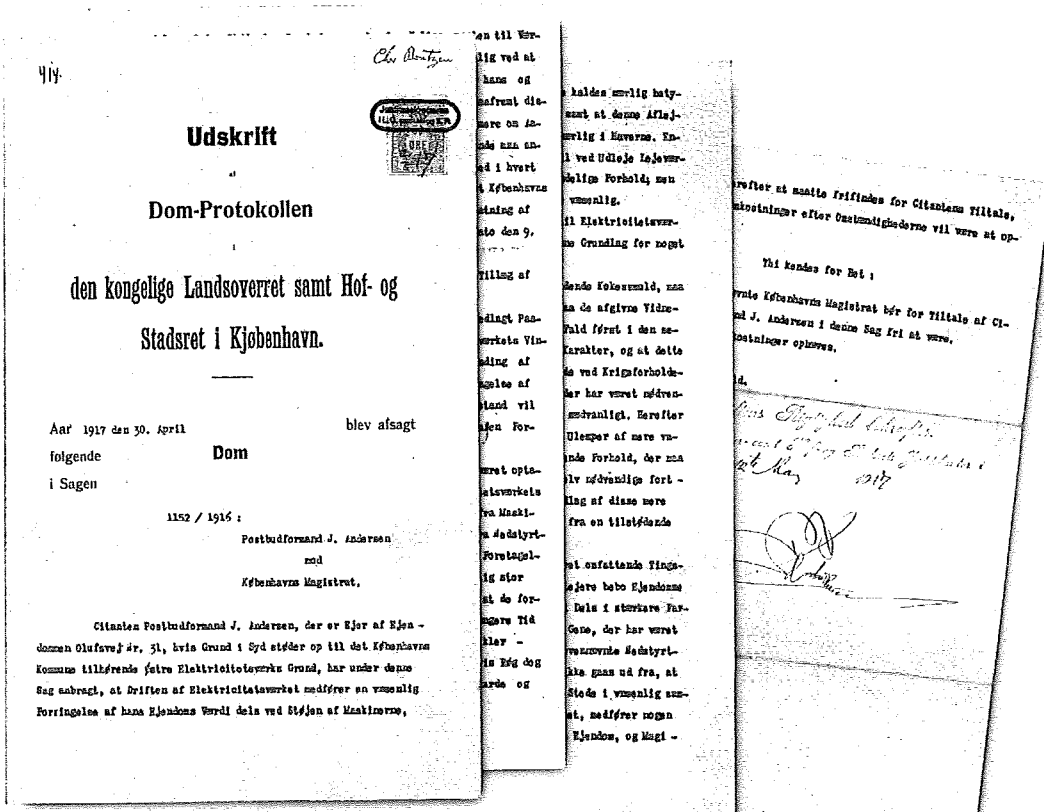

Med opførelsen af Øster Elektricitetsværk i 1902 fik Olufsvej en ny nabo, som vi op igennem tiden, har haft et lidt anspændt forhold til. Der opstår problemer med nabo-forholdet, og der indsendes klager til Belysningsvæsenet.

I 1910 må daværende formand Vald. Poulsen til blækhuset igen, se kopi af det smukke brevs forside, hvor der bl.a. klages over „man jævnligt såvel Dag som Nat undertiden flere Gange samme Nat, bliver opskræmt ved ørerdvævende Tuden og Fløjten“.

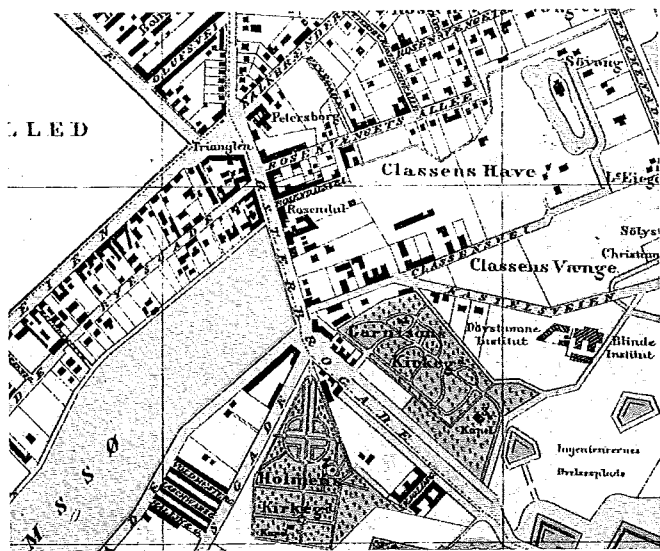
I 1916 blev det for meget for Husejerforeningen, formand J. Andersen lagde sag an mod kommunen. Her er nogle af klage punkterne: „lever forbundet med Støjen fra Maskinerne, nedfalden Koksmuld på Ejendommene“. Det sidste skyldes ifølge Domprotokollen „på grund af de ved Krigsforholdene fremkomne alvorlige tilførselsvanskeligheder, har været nødvendigt at fyre med Kul af rigere Kvalitet end sædvanlig“.

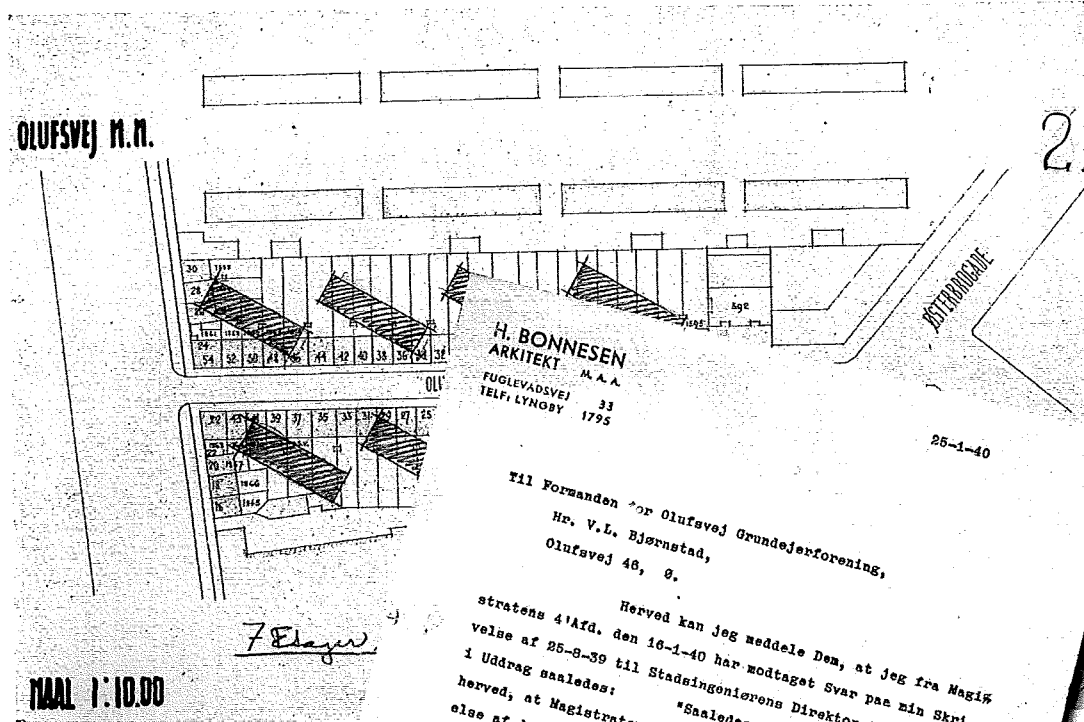
Ovenfor viste Dom-protokol er fra 1917. Postbudformand J. Andersen mener, at bl.a. støjen fra Østre Elektricitetsværk forringer værdien af hans ejendom i nr. 31. Han skønner, at han kunne få mindst 200 kr. mere i leje-indtægt af ejendommen om året, hvis der ikke var gener i form af støj, og røg fra værket. I rogen fandtes kokspartikler, som aflejredes i beboernes haver og på gaden. Han søger om en erstatning på 4000 kr., men som det er i dag, var det også dengang svært at „kæmpe“ mod det offentlige, og som det ses, tabte Husejerforeningen sagen mod Københavns Magistrat.

Østerbro var bekendt bebygget, da husejerne ved Olufsvej var nyopførte. Bydelen var endnu stort set kun bebygget med villaer. Bemærk at der kun er opført et par gader ved Kartoffelrækkerne (nederst t.v.). Udsnit af kort - F. Christian 1881.

Utroligt – men sandt

Utroligt men sandt - der blev i 1939 udarbejdet nogle forslag til nedrivning af husene ved Olufsvej.

Viste forslag skulle erstatte husene med 7 etager høje blokke!

I viste brev til Husejerforeningen fra arkitekten, oplyser denne, at planen ikke kan blive til noget.

Ved en evt. udvidelse af Elektricitetsværket har de forsteret til Olufsvej – hvilke skumle planer som heldigvis aldrig er blevet til noget.

Til Formanden for Olufsvej Grundejerforening,
Hr. V.L. Bjørnstad,
Olufsvej 48, Ø.

Herved kan jeg meddele Dem, at jeg fra Magistratens 4te Afd. den 16-1-40 har modtaget Svar paa min Skrivelse af 25-8-39 til Stadsingeniørens Direktorat. Svaret lyder i Uddrag saaledes: "Saaledes foranlediget meddeles det herved, at Magistraten ikke kan give Tilladelse til Gennemførelse af de indsendte Forslag, idet en mulig fremtidig Udvidelse af Østre Elektricitetsværk kun kan gennemføres over Arealet. En saadan Udvidelse vil medføre, at en betydelig Del af det vil blive inddraget under Elektricitetsværkets Grund, samt at Olufsvej maa nedlægges."

Jeg kan saaledes ikke se, at der er nogen Mulighed for nogen Bebyggelse paa Arealet, og jeg tror ikke, det vil være muligt, at opnaa ændring i Udtalelseerne, idet Magistraten, ifølge den nye Byplanlov er eneraadende for disse Forhold. Jeg tillader mig samtidig som aftalt at anmode Dem om Refundering af mine Udvalg til Kort- Fryk af Tegninger m.m. ved Indsendelsen af Sagen, ialt Kr. 20,00.

Krøddiget

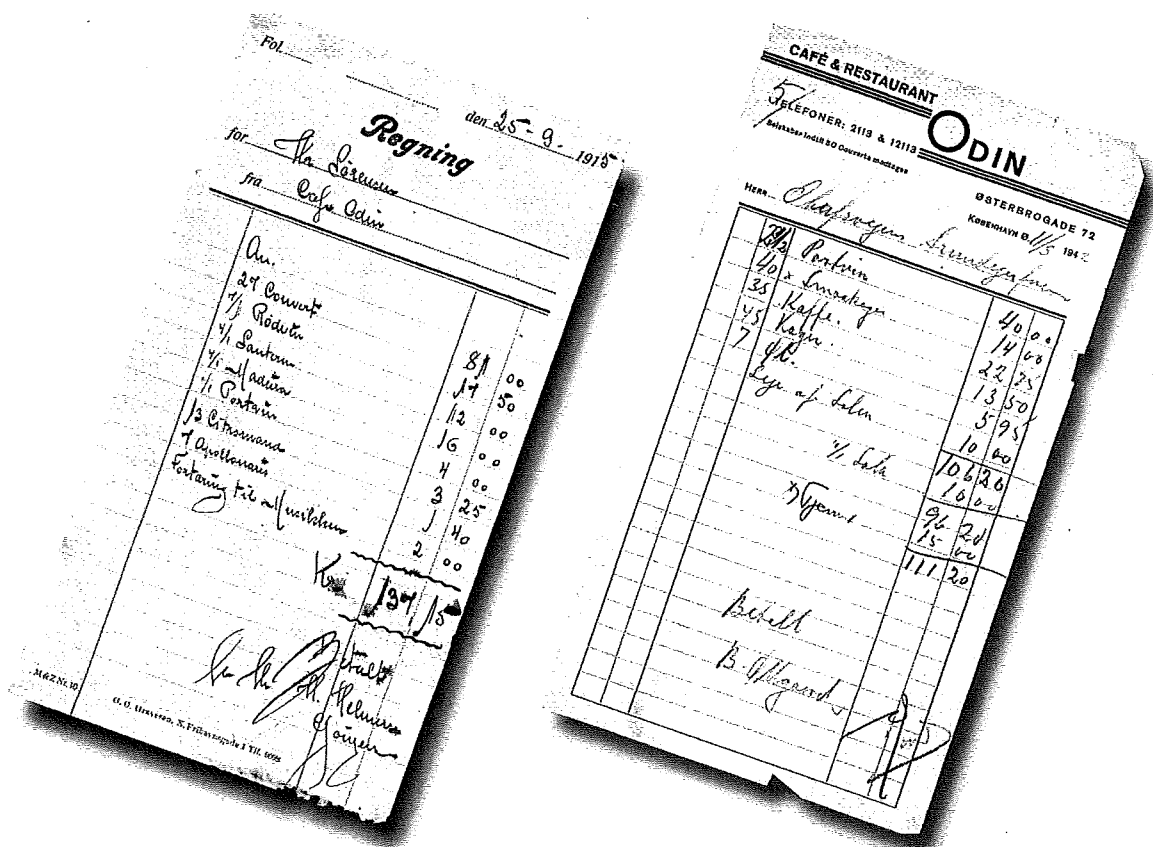
H. Bonnesen

Husejerforeningens Arkiver

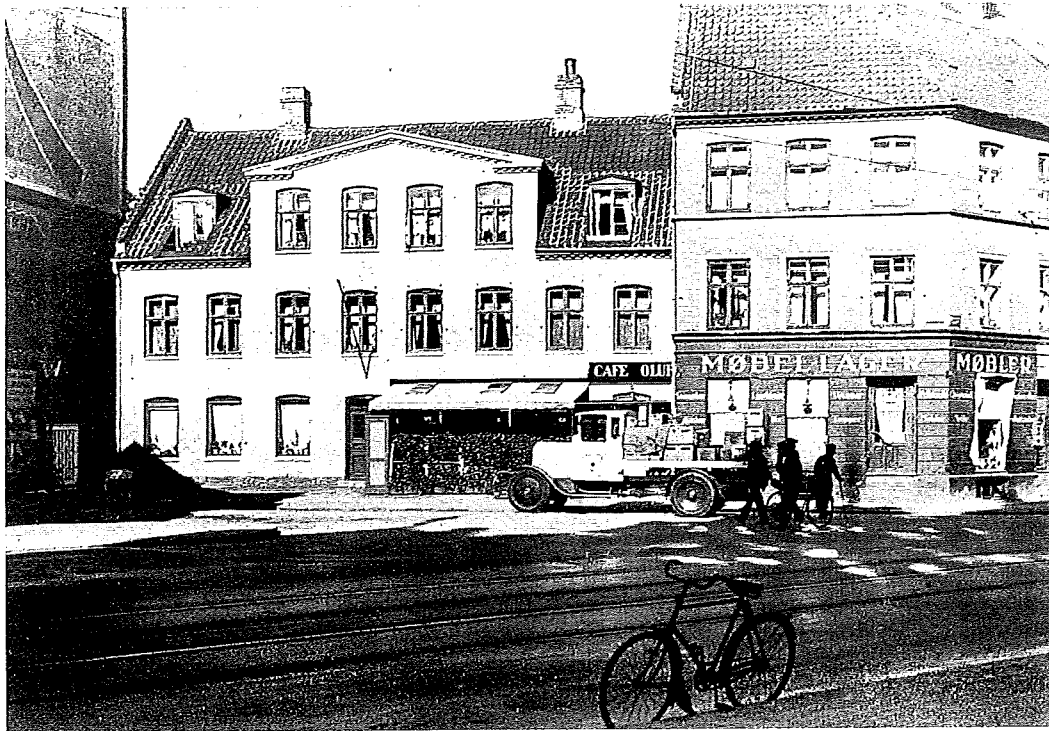
De efterfølgende sider indeholder kopier fra ovenstående. Der henligger en del breve, regnskaber, og diverse bilag i arkivet. Der er plukket nogle ting ud, hændelser, bilag, breve ol., der kan give et lille indblik i, noget af det der er sket i Husejerforeningen.

Den første ting er en regning fra Café Odin – Østerbrogade 72, hvor hr. Sørensen har været vært ved en middag for 27 personer. Regningen er fra 1915, der er krig i Europa, men der har ikke været problemer med drikkevarer, som har været til rådighed i varieret udvalg, og tilsyneladende i rigelige mængder. Bemærk den formidable samlede pris kr. 137,15 - og så har der endda været en udgift til „Fortæring til Musikken“ på 2 kroner.

Næste regning stammer også fra Café Odin, men tiden er 1942. Dette café-ophold inkluderede ikke middag, men kager og drikkevarer. Drikkevarerne var tilsyneladende heller ikke noget problem at opdrive på Café Odin under 2. verdenskrig. Den samlede pris ligger på 111,20 kroner.

Regningerne er fra henholdsvis 1915 og 1942.

Café Oluf, hjørnet af Olufsvej og Østerbrogade, 1931. Brumleby's stamværtshus ligger der stadig, men ser anderledes ud efter Østerbrogades udvidelse i midten af 1930'erne med nedrivning til følge og opførelse af en 5-etages ejendom. Olufsvej er opkaldt efter Oluf Bang Winge, der ejede grundstykket, indtil det blev bebygget som en enkelt kartoffelrække af Arbejdernes Byggeforening 1875-77.

VALD. FRIIS.
 Overretssagfører.
 Løngangstræde 23.

Kjøbenhavn, K., den 25. Marts 1897

Hjrn. Højfaldte Fruen Olufsen 13

Det skal ikke med mere mig muligt at kunne lide det som det
 i lideneste gængsle Møde af Grundloven af Olufsen og jeg som den anden
 Vilde ikke mit færdige mig til blinde for at undersøge mig hvad den
 som Mødets eneste ledende bestyrelse, som jeg ikke kunne undersøge
 det som det lideneste Møde. Men det var ikke Meningen at mit
 fald mig lideneste, hvorfor det derfor med mere altså det som
 i sin Tid at lideneste mig som den Mødets eneste bestyrelse lideneste
 jeg at kunne lideneste som.

Høfligt
 Vald. Friis

Ved ovenfor nævnte eksempel springer vi tilbage til 1897, Vald. Friis – Overretssagfører skriver til Husejerforeningen – men hvad skriver den gode overretssagfører?

Breve til Husejerforeningen

ARBEJDERNES BYGGEFORENING.
Contoir: Niels Hemmingsgade 24, 1. Sal.

Kbhvn. d. 10 September 1885.

I Anledning af det formentlige Forslag fra
Præsiden af Tømrerhus ved Oplevej omfatter Byg-
ningen ikke, at meddele, at den maa belægges, ikke at
kunne imødekomme de andre Præsiden's Onske med Hensyn til
Tømrerhus's Belægning med Tjærebeton for Tømrerhus's By-
gning, indt det der for Tømrerhus ved Oplevej indt. Overstet Hans,
hvoraf Udførelsen kunne afholdes, tænkes at den som tidligere
tilbudt i Kvartalet af 11 Octbr. 1883, fremdeles villy til, forsaavidt
samtlige Præsiden's Onske kunne blive enige, at lade Tømrerhus
ved Tømrerhus's Hus ved Oplevej og Bygning Mte belægges med
Tjærebeton, og gjøre Udlægget imod at de afbetalt Beløbet i
10 Aar, og afbetalt det med 4 1/2 % p. A. r.

F. F. Ulrik

Viste smukke brev fra Arbejdernes Byggeförening fra 10 september 1885, omhandler svar på et ønske om, at få fortovene belagt med tjærebeton. Brevet er underskrevet af lægen F.F. Ulrik der var en af initiativtagerne til stiftelsen af Arbejdernes Byggeförening i 1865.

ARBEJDERNES BYGGEFORENING,

Kontor: Kronprinsensgade 6, 1. Sal.

Aabent Kl. 9-3
samt Lørdag Aften Kl. 6-8.
Telefon Byen 2049.

København, den 27. Februar 1915

D' Herrer

Smedker Vilh. Poulsen og
Postbød N. Mordenssen.

Ved Skrivelse af 2. Decr. f. l. har d' Herrer,
som Repræsentanter for Husejerne paa Olufsvvej og i
Øster alle, andraget om en Forlængelse af Truften
for Berigtigelse af Salget under Bøt af samtlige 49 Ejendomme,
mod at Husejerne forpligter sig til i et og alt
at overholde Bestyrelsens Skrivelse af 24. Februar 1909.

Saaledes foranlediget skal man ikke undlade herved
at meddele d' Herrer, at Bestyrelsen og Repræsentant-
skabet paa et den 24. ds. afholdt Møde har vedtaget at
imødekomme Deres Andragende saaledes, at nævnte
Frist, der udløb den 1. Januar d. l. forlænges til
1. Januar 1930.

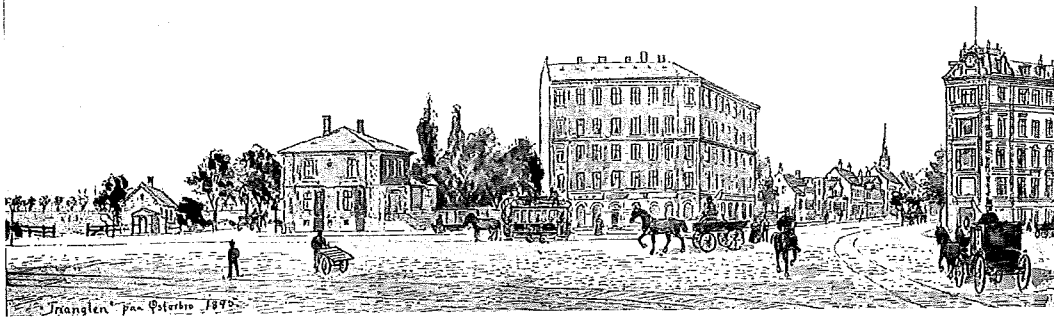
Indtil nævnte Tidspunkt er Bestyrelsen og Repræ-
sentantskabet altsaa fremdeles villige til for sit Ved-
kommende at ophæve de paa de 49 Ejendomme nu-
værende, af Bestyrelsen i sin Tid paalagte servitut-
mæssige Betæftelser paa de i Bestyrelsens Skrivelse
af 24. Februar 1909 iøvrigt stillede Betingelser.

P. B. V.

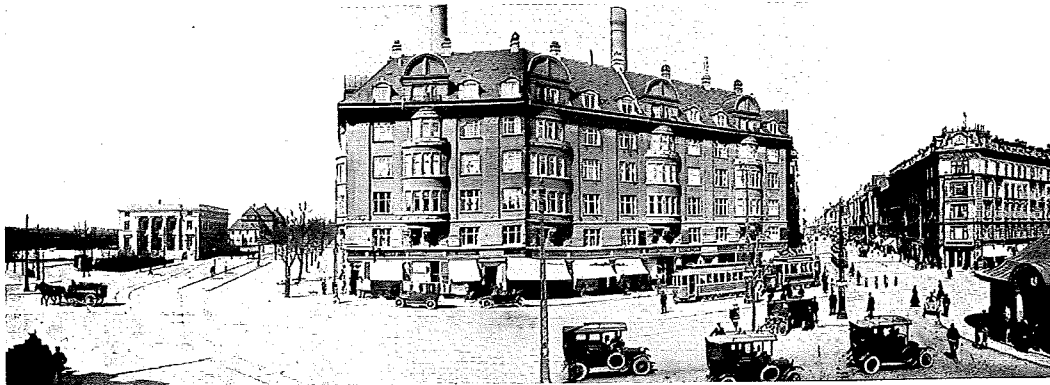
A. Hvasf.

M. Schmidt.

Der findes en del breve fra Arbejdernes Byggeförening til Husejerforeningen, det viste er et godt eksempel på, hvor smukt et brev blev udformet i 1915 - der er stil over skrift, form og sprogbrug.

Parti fra „Triangelen“ på Østerbro 1895. Strækningen, som lå mellem Strandvejen og Øster Allé (i gamle dage kaldet Kongevejen eller Lyngbyvejen).

Det samme parti som på billedet foroven, som det ser ud i 1922. Huset længst til venstre i Øster Allé ved Fælledparken er Østerbros nye posthus.

Foruden at være holdeplads og krydsningsstation for alle de i forskellige retninger kørende sporvogne, var der også holdeplads for biler, hvoraf tre ses på billedet.

G.C. GRAVESEN

Bog-Papir- & Musikhandel
Nordre Frihavnsvej No. 1
TELEFON: ØSTERBRO · 898.

København, den 16/3 1907

Hermed følger

1 Mappe	0.85
100 Konvolutter	1.00
	1.85

Schall
p. Ole Grams

Hav.....

Denne kvittering er fra 1907 og giver et indblik i priserne på daværende tidspunkt. Man kunne således erhverve sig 1 stk. mappe for 85 øre, samt 100 konvolutter for 1 kr.

Ledet af 1897				Ledet af 1897			
1	1886	18.4	1897	1	1886	18.4	1897
11	1886	7.7	1897	11	1886	7.7	1897
13	1887	7.7	1897	13	1887	7.7	1897
15	1883	9.8	1897	15	1883	9.8	1897
17	1882	11.19	1897	17	1882	11.19	1897
19	1881	11.19	1897	19	1881	11.19	1897
21	1880	9.10	1897	21	1880	9.10	1897
23	1879	9.10	1897	23	1879	9.10	1897
25	1878	9.10	1897	25	1878	9.10	1897
27	1877	9.9	1897	27	1877	9.9	1897
29	1876	9.10	1897	29	1876	9.10	1897
31	1875	9.10	1897	31	1875	9.10	1897
33	1874	9.6	1897	33	1874	9.6	1897
35	1873	11.18	1897	35	1873	11.18	1897
37	1872	11.19	1897	37	1872	11.19	1897
39	1871	9.6	1897	39	1871	9.6	1897
41	1870	9.8	1897	41	1870	9.8	1897
43	1869	9.6	1897	43	1869	9.6	1897
45	1868	11.19	1897	45	1868	11.19	1897
Tilsvarende				Tilsvarende			
76				76			
30				30			

I ovenfor-viste protokol fra 1897 ses Husejerforeningens medlemmer. Yderst til venstre er gadenummeret angivet og mod midten står noteret hvem, der har betalt, samt beløbet størrelse. Læg mærke til hvordan medlemmernes stilling nøje er anført inden selve navnet. Tv. udfor gade nr. 31 står således, at Postbud J. Andersen måtte betale 4 kr. På næste side i nr. 10 ses, at Fuldmægtig C. FC. Jensen måtte af med hele 5 kr. I nr. 16 er Overretssagfører V. Friss også repræsenteret. Lidt længere nede i nr. 34 er enkefrue K af Kr. Schmidt. I nr. 38 ses Overpolitibetjent H. Hansen.

Nedenfor er beboerne anno 1999 repræsenteret i anledning af Olufsvajs 125 års jubilæum.

Olufsvejs 125

„For nogle er Olufsvej barndommens gade, hvor der blev leget med trillebånd, sjippetov, røver og soldater, senere rulleskøjter og skateboard. Det var der, man lærte at cykle.
For andre er Olufsvej landsbygaden i storbyen, hvor man har sin lille oase-bolig.
For nogle er Olufsvej et kortere bekendtskab, for andre mange år og for andre igen et livsvarigt sted – og dermed stedet!
For 30 år siden sad der stadig landsvaler på el-ledningerne i gaden.
Idag er det byræve, hvis „pågåenhed“ gør indhug i hønsebestanden.“

års Jubilæum

„Nogle mener, at det i fremtidens samfund er byen, der er civilisationens oase, og landet – eller rettere bylandet, som det vil udvikle sig til – vil få al trafikken og støjen. Byen bliver fredelige steder med kølende skygger. Den udvikling har Olufsvvej i de sidste 125 år taget forskud på. Og vi vil fastholde, at det er bedre at bo horisontalt end vertikalt. Du puslinge-vej, som hygger dig i smug. Olufsvvej vil i de næste 125 år fortsat være Familie, Fest og Farver. Tillykke med os allesammen. Og Olufsvvej-Øster Allé længe leve!“

100 Års Jubilæum

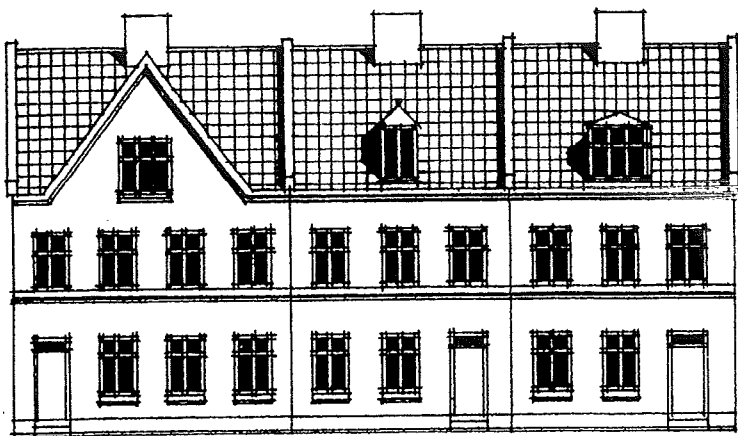
I 1974 fejrede beboerne Olufsvejs 100 års fødeselsdag. Det gik ikke stille for sig, og som det kan ses på billederne, var der feststemning i hele gaden.

Arrangementet bød på fællesspisning, lege for børnene og alt hvad der ellers hører sig til ved en rigtig fødeselsdagsfest.

Øverst t.h. ses Hr. og fru. Sørensen fra nr.48. De sælger senere nr.48 til nuværende formand Bjarne Larsen.
T.v: Et stemningsbillede med bl.a. Henrik Splid (sidder med siden til).

T.h: John Phillips børn Charlotte og Casper står til venstre for flaget, og købmandens søn spadserer forbi.
Nederst: En engageret formand Johs. Kirkeby (midt i forsamlingen).

OLUFS POSTEN

**TALERØR
FOR FORENINGEN
AF HUSEJERE VED
OLUFSVEJ**

Jubilæum.

T I L L Y K K E Olufsvej med de første 100 år.
Hvem skal dette ønske stiles til?, for mig er det helt
klart, at alle her på vejen kan modtage dette.
Vi er nemlig alle en del af det der skaber dette der
hedder " ved Olufsvej ". I stort og småt, hverdag og fest,
går vi mellem hinanden, pusler haver, pynter huse, giver
et råd, evt. en hånd med, vi kan lide dette og vi vil gøre
alt for at beskytte os, bevare netop dette helt uforklarlige
der hedder " ved Olufsvej ".

Der skal måske kæmpes for dette fremover, men jeg er sikker
på, at der altid vil være nogle, der tager opgaven alvorlig,
så jeg med god samvittighed kan sige " Olufsvej bliv ved med
at være det du er - dig selv.", et godt eksempel for mange,
og gå så igang med de næste 100 år, med lykke til fra

formanden for

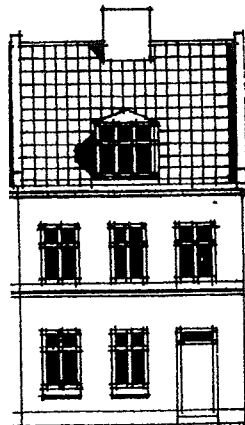

Johs. Kirkeby.

GENOPTRYK

» Landsbyen OLUF SVEJ «

Dette er en sandfærdig beretning om de Stemninger og Tilstande - Hændelser og Begivenheder der knytter sig til landsbyen OLUF SVEJ, genoplevet i erindringen af undertegnede forfatter i et hus i denne landsby, hvor han har henlevet 66 år i lyst og nød.

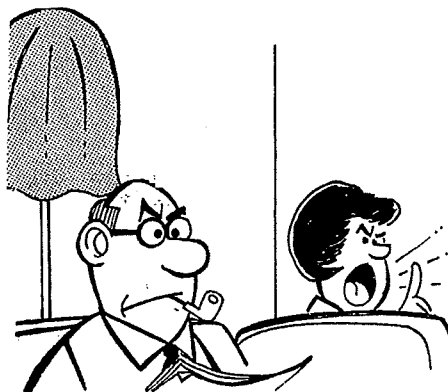
Tro nu endelig ikke, kære læser, at jeg hører til den type ældre medborgere, der fortaber sig i det forgågne og siger: "Dengang, da jeg var pige, der var der piger til - " tværtimod skuer jeg mod fremtidens himmelske lys, og da jeg forventer at blive 102 år gammel, er der stadig nogle år at skue i.

Det er imidlertid blevet overdraget mig, af det overordentlige redaktionsudvalg, at skrive om " det gamle Olufsvej" da det skønnes, at jeg har en vis forudsætning herfor, og skulle jeg skrive om alle de 66 år, kunne det meget nemt blive til en hel bog, og hvem gider læse sådan en. Jeg vil derfor indskrænke mig til en bestemt periode - nemlig tiden under og umiddelbart efter 1. Verdenskrig, en periode, der for mig rummer minder om en rig tid for det nære samliv Olufsvejs beboere imellem. Denne beretning kan såmænd blive lang nok endda.

Hvis du er den opvakte og engagerede læser, som jeg regner dig for at være, og hvem er ikke det på OLUF SVEJ, og har du kræfter til at følge mig små 60 år tilbage i tiden, kan jeg betro dig, at der indgår sådanne interessante elementer i denne beretning, som vil krydre læsningen ved sin alsidighed som Krig og Fred - en Konge - en Oberst - en Husar samt en dito Hest - en BOM i tre forskelli-

ge udgaver - Bommens vogtere og benytttere - det latrinære vil blive belyst rent økologisk for såvidt angår Hestepærer og Hundebæer - Retirader og Natmænd - fortræffelige ting som Nærdemokrati, Børnepsykologer, "Fælledbisser", Veteraner fra Krigen 1864, Odysseus hund og meget, meget andet godt.

"Here goes the whisle" - det er NU-dansk og betyder noget i retning af: " Nåda,da, da - det kan nok være at det hvisler -"

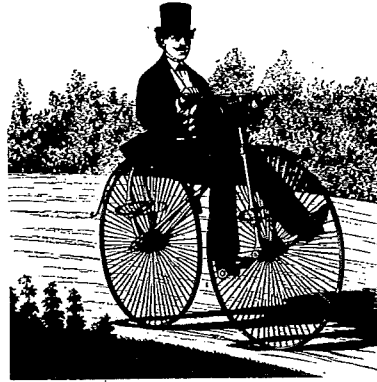
Nu vil der vel nok være en eller anden med lav tankegang, der efter læsningen vil tænke som så: " Ah, den gode Schmidt har nok skævet lidt vel rigeligt til Henrik V. Ringsteds bog - LILLE DRENG MED TRILLEBÅND." Indrømmet. Jeg har ikke alene skævet, men jeg har læst denne fortræffelige bog adskillige gange, fordi jeg kan lide den, men også H.V.R.'s øvrige publikationer, som jeg har stående i mit bogskab. Jeg sætter pris på H.V.R.'s måde at skrive på, der for mig er en herlig blanding af Dickens, Steinbeck og Hemmingway. Det er højst sandsynligt, at denne karakteristik er rivende forkert - men det er nu en gang min. De forbindelser, som denne beretning kan have med "Trillebåndet" er nærliggende, fordi 1) H.V.R. og jeg er praktisk taget lige gamle, og der er ikke langt fra Olufsvej til Odensegade, hvor H.V.R. dyrkede Trillebåndskunsten -

2) H.V.R.'s far var min farmors læge -

3) H.V.R. og min ældre bror var klassekammerater i gymnasieårene i Østre Borgerdyd skole, ligesom han ved et besøg i mit barndomshjem af min bror blev indviet i den sublime kunst at ryge "Havanna Udskud" til 10 stk. for 1.kr - og som også smagte sådan. De var indkøbt i cigarforretningen "ARGOS" eller "ARGUS" på hjørnet af Olufsvej og Østerbrogade i den høje stue. Såvidt jeg husker hed Odysseus hund ARGUS, men hvilken forbindelse den havde med cigarforretningen i den høje stue er - og vil alle dage forblive en gåde. Forretningens indehavere var et ældre ægtepar, store og tunge og med slæbende skridt, der ville have været et fund for en hvilken som helst filmgyser af idag. Den mandlige del af dette par sad som regel i en lille stue bagved og røg på lang pibe. Herfra kunne han overskue hele forretningen. Kom der kunder ind, var det, som om det var ham inderligt imod at skulle afbryde sin meditation, rejse sig og uendelig langsomt bevæge sig frem til disken. Jeg kan ikke mindes, at jeg nogen sinde har set dem smile. Men det, der for os drenge var det mest betagne, var deres cykler - to bedagede velocipeder med gule træfælge. Når de en sommeraften trak de gamle jernheste ud af stalden, var vi drenge gerne til stede for at overvære bestigningen af samme. Ceremonien for den mandlige part foregik på "Doktormanér", idet han gik bagved cyclen og anbragte venstre fod på en dertil indrettet pind, der var fastskruet til baghjulets aksel - skubbede fra med højre fod og besteg således bagfra velocipeden. Den kvindelige parts lange kjole gjorde det umuligt for hende at benytte "Doktormanøren". De kørte så uendelig langsomt ned gennem Olufsvej og drejede til højre ud ad

Østeralle. Man skulle ikke anstrenge sig særlig meget for at gå hurtigere, end de kørte - og efterhånden forsvandt de i den lange Østeralles altfavnende dyb. Jeg har dem alvorligt mistænkt for, at de havde en kolonihave ude i Læssøen, hvor Lersøbøllen "Ferdinand" huserede. Ferdinand er i øvrigt blevet foreviget i en samtidig revyvisse.

At bestige en cycle på "Doktormanér" er beskrevet meget omhyggeligt af H.V.R. i "Trillebåndet" idet sammes far dr. H. Ringsted, og som var en særdeles kendt læge på Østerbro, dyrkede denne idrætslige færdighed med en virtuositet uden sidestykke. Jeg vil vove at påstå, at det må være dr. Ringsted, som har lagt navn til udtrykket "Doktormanér."

En anden kendt personlighed på Østerbro, der også beherskede ^{denne} cycloleopstigningsmetode til noget nær det fuldkomne, var den berømte politiassistent Tvermoes på station 7 i Rosenvængets alle. Han var i en menneskealder cyclisternes Nestor - deres "grand old man", og han talte deres sag med verve og myndighed.

4) Den sidste grund jeg kan anføre for visse paralleller fra denne beretning og til Ringsteds "Trillebånd" er, at vi begge beskæftiger os med praktisk taget samme periode - han i Odensegade og Rosenvænget - jeg på Olufsvej - Fælled - Brumleby - Blegdamsvej og de op til disse lokaliteter stødende fjentlige lande.

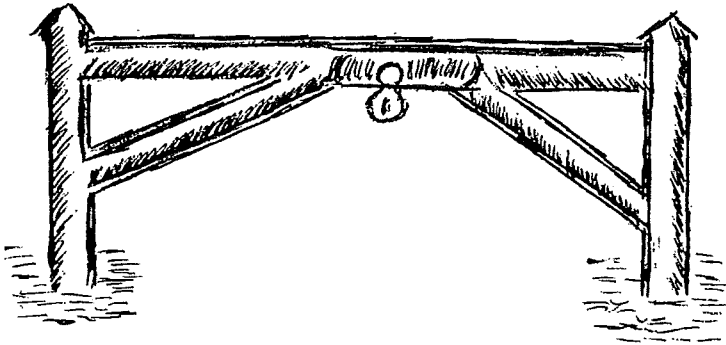
Lad mig slå fast, at jeg under ingen omstændigheder er krigslidelig - tværtimod, men hele tiden under 1. Verdenskrig og tiden omkring Genforeningen i 1920 var de nationale bølger i den grad pisket i vejret,

4

akkurat som i frihedsåret 1945, og det var da klart, at det smittede af på børnenes leg - dengang var vi soldater - englændere og franskmænd mod tyskere (og det var der ingen, der ville være) ligesom børnene i 1945 legede Frihedskæmpere og Hipo-er.

Lad os da så hurtigt som muligt få overstået de krigeriske begivenheder og krige os frem til de mere fredelige sysler. Lad os starte med den legendariske

“ B O M ”

Bommens fornemste opgave for os drenge var at dele Olufsvej i to lande - et Vestland og et Østland. Den var placeret ud for nr. 22 og strakte sig i vejens bredde til nr. 13 med muligheder for cyclister til at passere mellem dens yderstolper og fortovs-kanten.

Vestlandet, fra Bommen og ned mod Øster alle, var det "fineste", fordi det bestod kun af Byggefor- eningshuse, hvorimod Østlandet var knap så fint, fordi det blev skæmmet af de høje huse - nr. 6, nr. 5 og 7. Det var ikke rigtig OLUFSVEJ. Vi var nogenlunde lige mange drenge på hver sin side af Bommen - der altså var en verita- bel "Grønsebom", og det kunne dreje sig om en halv snes stykker i hvert land, og da vi var nogen- lunde lige gamle eller jævnaldren- de alle sammen, var styrkeforhol- det passende for en anstændig krig. Men hvad var det egentlig vi førte krig om. Der måtte da være en årsag til fjentligheder- ne? Årsagen var ganske enkelt " Retten til Bommen."

Når kampbulderet ved Bommen blev for voldsomt, trådte dens selvbestaltede vogtere i aktion. Det var for de lige numres ved-

kommende "Kong Niels" - der boede i nr 22. Han var vognstyrer på linie 4, og da han i dagens løb adskillige gange kørte forbi Olufs- vej ude på Østerbrogade, var han til enhver tid orienteret om den øjeblikkelige frontsituation. Han kunne i de fleste tilfælde gå u- hindret hjem til de ventende fri- kadeller, men det hændte dog også, at han et par gange i aftenens løb måtte ned på gaden og jage de kæmpende styrker på flugt. Han vandt hver gang !

De ulige numres interesser blev varetaget af den gamle løjtnant Müller - veteran fra krigen 1864 (muligvis en slægtning til berøm- te Max Müller, der standsede østri- gerne ved Sankelmark).

Løjtnant Müller boede i nr. 17 sammen med sine to søstre - et par statelige, ældre damer.

Nu var disse to Bommens vogte- re ikke normeret med uniform, skønt jeg inderst inde tror, at de gerne ville have været det - men det havde husejerforeningen ikke råd til. "Kong Niels" havde naturligvis sin vognstyreruniform - men den var ikke tilstrækkelig afskrækkende, og det var under løjtnant Müllers værdighed at an- lægge løjtnantssabel til civil påklædning, og derfor anlagde han i stedet for en stok, når han ryk- kede ud. Den blev imidlertid al- drig anvendt på vore rygstykker, men dens psykologiske virkning var af ubestridelig effekt. Vi kan heraf drage den lære, at den psykologiske krigsførelse har væ- ret kendt og anvendt siden tider- nes morgen - i hvert tilfælde fra Olufsvejs barndom. Når han dukkede op med stokken, trak de infiltrere- de styrker ved Bommen sig omgående

tilbage til hver sit land.

Lad nu disse to gamle hædersmænd hvile i fred i deres grave i bevidstheden om, at de tjente en god sag.

Vor ET (efterretningstjeneste) kunne af og til melde om fjendtlige troppeansamlinger i "Brumleby" - og straks blev der fred mellem de to lande på Olufsvej, for at vore forenede styrker med voldsom kraft kunne imødegå et evt. overfald med fare for vor selvstændighed. Det skete også, at "Brumleby" sendte parlamentærer for at få os "Olerødder" med i en krig mod "Blegdamsbisserne", når disse blev for frække.

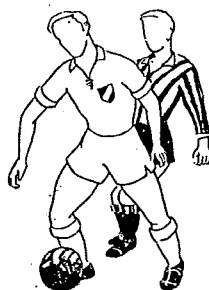
Proletariatets store digter - Martin Andersen Nexø - der som dreng en overgang boede i Brumleby, vistnok i blok C, skriver i sine erindringer om de store drengeslag, der dengang fandt sted på fælleden. Det var de forenede styrker fra Brumleby og os "Olerødder" der sloges med "Rabberne" - dem fra det nære Nørrebro og Ryesgade/Blegdamsvej. Andersen-Nexø mindes den heroiske fædrelandssang, der blev afsunget inden kampen:

" Brumleby er raske drenge -
Olerødder ligeså,
Rabberne de synke sammen,
når de en på tæven få."

Det var fornuftig snak, og der blev " gået til den." Jeg kan huske, at jeg har været med i en af de sidste gigantiske kampe, hvor en massiv blok af drenge tævede løs på hinanden der, hvor nu indgangen til Fælledparken ligger. På Blegdamsvej måtte linie 3 stoppe og kom ikke igang igen, før politiet kom med udrykning og splittede de kæmpende styrker. Jo - det var skam glade og begivenhedsrige dage.

Efterhånden som vi blev ældre slappedes kampmoralen og en bølge af pacifisme trængte sig voldsomt på for at få os til at nedlægge våbnene og konvertere til noget mere fredeligt: FODBOLD.

Den nære Fælled gav os rig mulighed for at dyrke denne fortræffelige idræt i rigt mål, og jeg vil være så ubeskedent at postulere, at havde vi dengang haft nutidens "proff" i dette ædle spil, ville adskillige af os være solgt for millionbeløb til "Arsenal"- "Juventus" - "Milan" eller "Real Madrid" for blot at nævne nogle af de klubber, der ustandseligt er ude efter Fodboldtalenter. De samme drenge, der kort tid forinden, bekrigede hinanden ret så voldsomt, løb nu i fred og fordragelighed med hinanden og trillede med en bold på det åh så grønne, grønne græs.

Bommen, der nu havde mistet sin status som "Grønsebom" var dog stadig det naturlige samlingssted for UNO (United Nations of Olufsvej - Vestlandet og Østlandet) og her satte fodboldhold og drøftedes taktik.

Bommen havde altså stadig en ophøjet mission at udføre for os drenge (piger talte naturligvis ikke med i denne forbindelse - det kom først senere), men samtidigt varetog Bommen en særdeles seriøs opgave, idet den med nidkærhed vogtede over Olufsvejs lovhjemlede status som "PRIVAT VEJ". Der var kun 7 mennesker i hele verden, der havde nøgle til Bommen og dermed havde en mulighed for at trafikere Olufsvej i dens fulde udstrækning. Det var i nævnte trangfølge:

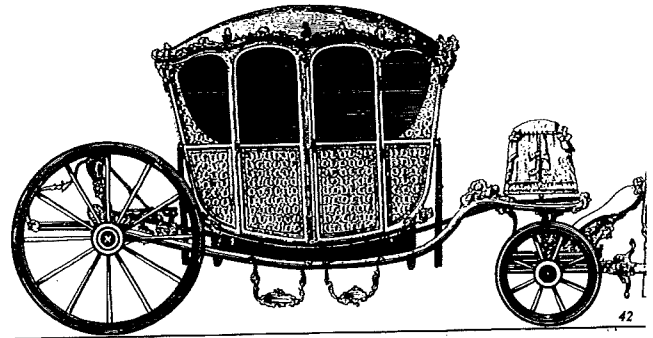
- 1) formand for foreningen Bjørnstad
- 2) vognmand Rasmus Andersen nr. 5
- 3) skraldemanden
- 4) natmanden
- 5) mælkeemanden
- 6) grønthandler Kørner
- 7) fiskehandler Schøitt

Rasmus Andersen, som var en stor

vognmand, havde mange kuske, mange heste og mange vogne, og når vognene kørte ud om morgenen, var det en anselig karavane - nogle med kurs mod Østerbrogade og andre med kurs mod Øster Alle. Disse to vogntog havde dog det til fælles, at de store, stærke Bryggerheste allesammen lettede sig for den havre og hakkelse, de havde konsumeret i løbet af aftenen forinden, og de efterlod sig en stribe af de vidunderlige og prægtige hestepærer, der er enhver havejers drøm, og idag vel nok kun kan anskues på et musæum. De hjemmegående husmødre stod parate med kost og spand, og så snart vogntoget havde passeret, styrtede de ud på vejen og bjærgede de dampende produkter til den hungrende havejord - men kun det, der lå udenfor deres eget husnummer, med mindre der var en sær aftale med naboen. Jo - man havde skam anstændighed og manér.

Vognmand Andersens gård var en spændende verden med hestestalde - hølofter og vognskure, for slet ikke at tale om selekamret i porten - jeg kan endnu fornemme den særpregede og på sin vis behagelige duft, der stod ud derfra, en blanding af læder, navsmørelse og hovsværte. Det er umuligt at beskrive den - den skulle opleves. Derinde hang det gejlde og pibede seletøj og strålede om kap med blankpudsede metalbeslag - der hang reservetømmer og piskesnærte, hestenes vandspande, som under kørslen hang og dinglede under vognen, der hang lygter og meget, meget andet og spændende. Kongen over alle disse herligheder var Niels, vi drenges specielle ven. Niels var en slags "overkusk" som havde været hos Rasmus Andersen i mange år. Han var aldrig sur og tvær og smed os aldrig ud, selv om han havde travlt, og når Niels så tog sin uniform ud af et særligt skab, så vidste vi, at den flotte karet skulle ud at køre, sædvanligvis med et brudepar. Når så Niels sad på bukken iført mørkeblå skødefrakke med blanke knapper, høj sort hat med kokarde, hvide handsker og gule hjorteskindsbukser, ridestøvler med gule kraver, ja - så måtte man

simpelt hen overgive sig - der var sikkert ikke noget så flot i hele verden. Foran karet dansede to pragtfulde skimler med en kongelig rejnsning, og med den flotte Niels i den anden ende af tømme, dannede de tilsammen en trojka, man ikke kunne ønske sig skønnere. Jeg har oplevet det berømte stutteri i Jugoslavien, hvor de lige så vidunderlige "Lippizaner-hest" opdrættes - det

er også skimler allesammen, og dog vil jeg vove at påstå, at Niels kunne få sine skimler til at danse lige så godt, som skimlerne i Lippiza.

Der kom andre hestevogne i gaden end Rasmus Andersens, og til de faste brugere af kørebanen, var der først skraldemanden, hvor hestene selv passede farten, mens skraldemanden og hans hjælper gik langs hver sin husrække og tømte de små spande op i vognen - mælkemanden med sin røde vogn og en rigtig malmklokke, hvormed han forkyndte sin nærværelse. Mælken tappede han ud fra vognen og ned i store zinkkander og derfra over i husmødrenes egne kander - og så havde han tyk fløde, og så tappet fra vognen, og vel nok det allerbedste - dejligt friskkærnet smør i stenkrukker.

Jeg vender for et øjeblik tilbage til det latrinære, for det er såre vigtigt. De hestevogne med tilhørende menneskelige vedhæng som udførte den mest menneskekærlige gerning var "Nattens snigende patrulje" som min ældre bror og jeg kaldte "Natmændene" for - det var disse stoute og stærke, tavse mænd, som ved nattetide sneg sig ind i huse på Olufsvej og ombyttede den fyldte lokumsspand på retiraden i gården med en tom dito, og så var

og så var det lille hyggelige hus i gården - med eller uden hjerte i døren - klar til at modtage en ny forsyning af menneskeligt affald. Om vinteren kunne det naturligvis være en lidt blandet fornøjelse, som ikke blev af særlig lang varighed, men dette til trods, så var der dog noget specielt og udefinerbart over "det lille hus"

Der kom også heste uden vogne efter sig på Olufsvej. Det var de såkaldte "ryttere" - og af dem var der særlig to, der jævnligt sås på Olufsvej. I henh. til Hof-og Statskalenderen må de nævnes i denne rækkefølge: 1) H.M.Kongen (Chr. d.X.) Det er jo en kendt sag, at kongen hver dag foretog en ridetur gennem byen, og ofte gik det ud ad Østerbrogade, og så drejede han ned ad Olufsvej og ud til Øster Alle, til ridestien der - den, der nu er degraderet til noget så profant som parkeringsplads for biler. Denne ridesti, som vel nærmest blev vedligeholdt af hensyn til majestæten, red han så ud ad til Borgmester Jensens Alle, hvor der også var en ridesti igennem Fælledparken, og derfra ad forskellige veje tilbage til Amalienborg. Når kongen drejede ind på Olufsvej, så må det vel nok have været jungletelegraf, der trådte i funktion, for så at sige samtlig husmødre, der næsten alle var hjemmegående, kom ud på fortovet iført takkelige hvide forklæder og nejede dybt for Chr.d.X. som hilste tilbage med hånden til huen. Jeg føler mig overbevist om, at begge parter satte lige stor pris på denne lille pantomime.

Rytter nr. 2 var en ældre oberst, der boede vistnok i Carl Johansgade. Han var en statelig mand med et rigtigt kolonoberstoverskæg, og han havde et venligt ansigt med en sund kulør. Praktisk talt hver morgen stillede der en blå husar med kruseduller på våbenfrakken ud for Cafe Oluf - som dengang hed "Cafe d'Oluf" med en dejlig ridehest, og så kom obersten gående, steg til hest og red ned igennem gaden til kongens ridesti i Øster Alle. I sommerferien var vi al-

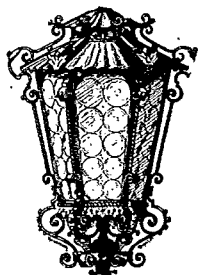
tid nogle drenge til stede ved denne lejlighed, og så lod han et par stykker af os skiftes til at ride gennem Olufsvej, mens han selv og husaren gik ved siden af og holdt hesten i hovedtøjet. Ved hj. af Øster Alle steg han så selv til hest og red i rask trav afsted. Han var en rar mand, der godt kunne unde Danmarks ungdom en ridetur på en af statens heste.

Jeg har kendt 3 BOMME. Den gamle BOM - den nye BOM, som kom til, da den gamle efterhånden var smadret så mange gange, at den måtte udskiftes - og til sidst den række af hvide pæle, hvor den midterste, der var låset med en hængelås til en bøjle i asfalten, kunne lægges ned. Pælene kom til, da BOM nr. 2 havde fået sin bekomst. Hvem var det så, der smadrede Bommene? Selv om bilerne ikke optrådte i den mangfoldighed som tilfældet er idag, så fandtes de dog - men der var absolut fuldt ud så mange hestevogne. Det hændte så, at en eller anden tåbelig billist, der heller ikke dengang respekterede de manende skilte som "Privat Vej" og "Gennemkørsel Forbudt" alligevel ved nat-tetide sneg sig ind på Olufsvej og for sent opdagede den spærrende BOM der ikke ville finde sig i slige uforskammetheder, og så bankede ind i den med fuldt drøn. Det gik i reglen værst ud over bilen, men der røg immervæk nogle splinter af Bommen, som så måtte repareres, og med års mellemrum udskiftes. Efter en sådan påkørsel lød det i gaden: "Så nu er BOMMEN smadret igen!" Kort tid efter tyskernes besættelse af Danmark i 1940, blev så alle pælene fjernet ved et dekret af hensynet til en mulig katastrofeudrykning - og BOMMEN er siden hen aldrig kommet igen, og kommer det vel næppe nogen sinde mere.

Der har været nogle få tilløb til at få den tilbage - sidst med det ved døden afgående "Forskønnesudvalgs" forslag til en Automatbom af noget Storm P-sk tilsnit. Det var efter min mening - det rene hul i hovedet.

Men jeg er glad for, at jeg har fået lov til at opleve den stemning - og lad mig få lov til at blive lidt højtt travende - den poesi

man kunne finde ved Bommen, hvis man da ikke var fuldkommen uimodtagelig for indtryk. Specielt syntes jeg særlig godt om aftenerne i det tidlige efterår, mens det endnu var forholdsvis lunt men tilpas mørkt, så den enlige, hyggelige gamle gaslygte kunne kaste sit rødgule skær ned på Bommen, denne vogter af Olufsvejs ophøjede "Privathed." Farvevirkningen var aldeles storartet.

Når man idag læser vore to ganske fortræffelige lokalaviser, fristes man til at tro, at dersom man fæster lid til deres troværdighed, og det bør man absolut gøre, at Østerbros største problem er "Hundebæer." Det overskygger langt ligegyldige ting som inflation og underskud på betalingsbalancen. Det skal villigt indrømmes, at der idag bor mange hunde på Olufsvej, ligesom endnu flere hunde, der ikke bor på Olufsvej, lægger deres vej igennem denne på den daglige spadseretur. Deres visitkort vidner om, at Olufsvej stadig har noget af sin landlige idyl i behold.

Fra den tid, jeg skriver om, kan jeg kun huske, at to hunde var alt, hvad Olufsvej kunne opvise. Den ene var en skikkelig, lille hvid Foxterrier, der boede i nr. 21 (nuværende "the Kirkeby mansion") og den var ret beskedent m.h.t. nødtørftige efterlændskaber, og den anden var en pragtfuld hønsehund, der hed "Palle" og som tilhørte lodsens drenge - og den havde slet ikke tid til at tænke på den slags for at komme til at lege. Lods Nielsen boede i nr. 50 sammen med sin kone og syv dejlige børn. Begge forældrene var store og kraftige og struttede af sundhed og børnene ligeså. Der var 4 drenge på rad efterfulgt af 3 piger på rad. Som "Mutter Lods",

således hed hun på Olufsvej sagde: "Hvert andet år er jeg til bal i lodsforeningen, og hvert andet år får jeg en lille." Og det kunne jo se ud, som om det passede. Drengene, hvoraf den ældste, Peter Just var på min alder, fulgte for de tre førstes vedkommende faderens fodspor og gik til søs, blev alle 3 skibsførere, og de sluttede deres omflakkende tilværelse på verdenshavene således: Peter Just - lodsoldermand i København, Aksel - skibsinspektør hos Lauritzen, Gert - navigationslærer på styrmandsskolen, og den yngste, Anders er ansat i kriminalpolitiet. Pigerne var også kraftige, men harmoniske af legemsbygning og med meget smukke og regelmæssige ansigter.

Jeg husker en lille episode fra dengang ganske tydeligt. Min mor og jeg var på visit hos Mutter Lods nabo, og Mutter Lods var der også sammen med sin yngste datter, som løb omkring og legede i gården, mens de voksne damer fik en tår kaffe og sludder om dagligdagens problemer. Så sagde Mutter Lods: "Kom her hen, søster. Fy - din lille gris, har du nu lavet i bukserne?" - hvorpå hun resolut vendte bunden i vejret på søster, trak hendes bukser ned, lukkede op for vandposten i gården, holdt søsters numse ind under strålen og vaskede rumpeten på stedet, trak hendes bukser op igen og sluttede ceremonien med et venligt lille klask bagi og sagde: "Pil så af med dig -"

Der blev så sandelig ikke pylret med de børn, og deres sunde og robuste helbred kunne også stå for hvad som helst. Så sagde Mutter Lods: "Nu bliver jeg nødt til at gå - jeg skal ind og læse fransk med Fie" - det var den ældste datter. Denne lille episode kan måske bedre

end en lang psykologisk redegørelse fortælle et og andet om den tids "Olerødder." Pattebørn var de bestemt ikke!

Hvem var det så, der boede på Olufsvej? Det var ganske almindelige små mennesker. Småt var det hele vejen igennem - små stuer - små indtægter - små fornødenheder - men stor var hjælpsomheden i al småheden. Der var rationering på praktisk taget alle ting - petroleum til belysning - kul og koks til opvarmning suppleret med elendige tørv - kaffe, the og krydderier var rædselsfulde erstatningsprodukter, der kun kunne opvise en eneste positiv ting, og det var de kolossale summer, som fabrikanterne skovlede ind på dette bras.

Når jeg graver i hukommelsen, er det forbavsende, så meget man kan huske fra en tid, der ligger så relativt langt tilbage i tiden om de "Olerødder" der dengang befolkede Olufsvej. Der var 3 postbude, 3 brandmænd, 2 sporvognsmænd, 2 politibetjente, 2 smede, 2 snedkere, 2 havnearbejdere, 1 maler, 1 drager, 1 gasmand, 1 slagter, 1 tobaksmand, 1 fiskehandler - allesammen små mennesker med den tids tilsvarende små indtægter. Akademikere og folk med såkaldt højere uddannelse var det småt med. Jeg kan vitterlig kun huske 2 akademikere - en ingeniør og min ældre bror, der var cand. mag.

Nærdemokratiet var ikke opfundet dengang, men det praktiseredes i rigt mål rent intuitivt al den stund, at folk simpelt hen kunne lide at hjælpe hinanden med en håndsrækning her og der - med lån af rationeringsmærker o.s.v. og alt blev gjort i bevidstheden om, at de en anden gang ville blive hjulpet selv.

Børnepædagoger og dito-psykologer levede man i lykkelig uvidenhed om, og børneopdragelsen var overladt til husmødrene, der, som tidligere nævnt næsten alle var hjemmegående - og de havde såmænd også rigeligt at lave med den tids primitive husførelse sammenlignet med idag. Alle moderne hjælpemidler, som kendes idag, drømte man ikke engang om, gammeldags

brændekomfurer - petroleumslamper - fejekost og støveklud var hjælpemidlerne for den daglige husførelse - og så ud og stå i kø for at skaffe det daglige kalorieforbrug til familien - læg så oven i det den kære pligt at tage sig af de uvorne ungers opdragelse. Der blev ikke argumenteret af betydning - når ens mor sagde et eller andet, så var det

meningen, at det skulle gøres, og det kunne man høre på tonen, og hvis ikke, så hjalp en på kassen gevaldigt på, at man kom op af starthuller. Tro nu endelig ikke, at vi blev tævet ustandseligt - tværtimod, men af og til faldt der en lussing af, og som regel kunne den gøre underværker. Når jeg siden hen har truffet gamle kammerater fra den tid, har jeg konstateret, at ingen af dem har lidt ubodelig skade eller være behæftede med uoprettelige psykiske lidelser af, at de har fået et par på kassen af og til som drenge.

Jeg må vel slutte denne beretning engang og kan lige så godt gøre det nu. Jeg har efter evne forsøgt at skildre en svunden tid på Olufsvej, og selv om jeg ikke ønsker de såkaldte "gode, gamle dage" tilbage, så rummer den tid dog for mig minder om herlige drengeår i et miljø, hvoraf der gudskelov eksisterer lidt endnu - ganske vist ikke særlig meget - men det, der er vil stadig være værd at værne om og forsøgt udbygget ved at - undskyld at jeg bruger en noget udhulet og fortærsket floskel - "komme hinanden ved."

Leif Schmidt
Skrivent.

I anledning af 125 års fødselsdagen.

Følgende tale blev forfattet og fremført af Hanne Guldborg i anledning af Olufsvejs 125 års fødselsdag.

Min stemme skulle kappes med regnens trommen, og regnen vandt. Kun de nærmestsiddende kunne høre og forstå, hvad jeg forsøgte at fortælle til fødselsdagsgæsterne. Jeg vil derfor skrive det ned. Flere af os tilstedeværende var også med til 100 års festen, som blev holdt samme sted på gaden, men i strålende sol. Faktisk har jeg selv boet her på vejen i 31 år, flyttede sommeren 68 ind på et værelse i nr 44. Så jeg kan nok fortælle lidt, som kan få de „nye“ til at undre sig, og de „gamle“ vil nikke og tænke: Ja, sådan var det jo!

Dengang blev gaden beboet af helt andre mennesker. Det var endnu ikke „in“ at bo på Olufsvej. Det var mest ældre, der boede her, og i hvert hus var der 2-3 lejemål, dvs. man boede i 2 værelses lejligheder. I nr. 44 var der såmænd hele 5 lejemål. Så det var ikke spor „fint“ at bo her. Jeg husker, at jeg var hos glarmesteren. Da han hørte, hvor jeg boede, syntes han, at det var synd for mig, at jeg skulle bo i sådan noget slum. Det burde forlængst være blevet revet ned, mente han. Nr. 46 og endnu et hus var de første, der lod deres huse male, og så kom 44. Ellers var husene grå. Bo Bedre fik tidligt øje på gaden og skrev en artikel. Den handlede mest om vejen med det gode miljø, men udenpå bladet var der skam et billede af de fint malede nr 44 og 46 med deres stokroser. Næsten ingen havde centralvarme. Det var kakkelovne. I alle haver fandtes brændselskure, et for hver lejlighed. Man kunne få bragt koks eller briketter udefra, eller man kunne købe det i spandevise i gården før nr. 5. Der stod man i kø med sin spand og fik en lille sludder med naboerne. Købte man briketter, der var gået i stykker, var de lidt billigere.

På hjørnet af Øster Allé var vores købmand, købmand Nielsen og hans kone der begge stod i forretningen. Mælk måtte man dog købe i ismejeriet i Fredens Hus, og der havde de også friskt brød. Købmandens lille datter, Birgitte, stod for det meste i butikken sammen med forældrene. På væggen hos købmanden hang nøgler til lejlighederne i gaden. Det var så nemt, hvis der skulle komme håndværkere eller skorstensfejere. Så kunne de selv lukke sig ind. Gadedørene stod normalt ulåste, for skraldemændene skulle jo kunne komme ind i gårdene for at hente skraldet.

De første år jeg boede her, var vejen åben ud til Østerbrogade, så om natten var der en livlig trafik af taxaer og lastbiler, der ville undgå lyskurven ved Trianglen. Det fik Grundejerforeningen heldigvis ændret. Måske har nogen i sit hus undret sig over reparationer og installationer, der var meget amatøragtigt udført, noget rigtigt klamphuggeri. Vi havde i sin tid i nr. 42 et postbud, der gerne ville tjene noget mere, så han var gadens altnuligmand og havde rigeligt at bestille. Han malede dog også mange af husene.

Af andre markante personer kan nævnes damen, der fik den idé, at hun ville holde hest! Den var dog så rædselsslagen over at skulle bugseres ind gennem gangen for at komme ud i haven, at den alligevel ikke kunne bruges til det daglige morgenridt på Østerbro. Den måtte blive inde i haven. Men snart var plænsens græs ædt, så den sprang

ind i nabohaverne og åd deres græs og andre planter, hvilket naboerne ikke var alt for begejstrede for, så til sidst blev hesten solgt og måtte igen ud gennem gangen. (Hestedamen er forlængst flyttet fra gaden).

Organet Olufsposten har eksisteret længe. Da jeg flyttede ind, blev det redigeret og til dels skrevet af Else og Børge Michelsen, der boede i 46, og det var bestemt et lystigt blad at læse. Denne Børge skrev i øvrigt i Familiejournalen under navnet Mikkel Borgen.

En årrække havde vi en beboerforening, ikke at forveksle med Grundejerforeningen. Det var en social forening, der stod for ca. 3 månedlige arrangementer: fællesspisning, caféaftener, kulturelle aftener, udflugter, besøg på udstillinger. Her gjorde især Erik Sørensen fra 41 en stor indsats. Møderne foregik i lokalet i nr. 6, som vi delte med VS Østerbro, men da de hørte op med at eksistere, blev det for dyrt for os, og foreningen måtte desværre opløses.

Jeg nævnte, at Bo Bedre havde kik på vejen allerede for snart 30 år siden. For blot et par år siden kom et fotograf-firma og skulle tage billeder for Sadolin og Holmblad. De tog billeder af nr. 44. Det var dog noget med „før og efter“!

For nylig kom der igen et fotograf-firma og ville tage billeder herfra. Det var til Den Danske Bank – noget med investering. Det er ikke bare os selv, der synes, at Olufsvej er noget ganske særligt.

Af og til kommer der studerende fra Arkitektskolen og kigger på husene, på facaderne. De fornemmer sikkert, at Olufsvej er et rart sted at bo. Man mærker det, så snart man drejer ind på vejen fra Øster Allé eller Østerbrogade.

Hvor kan man ellers bo på landet inde i byen – med både høns og ræve og tidligere også en del pindsvin i haverne.

Hanne Guldbergs hus.

Hanne Guldberg
O-44

Gammel gavl til ære og værdighed

Lørdag d. 12 Juni 1993 kl.14 blev det nyrenoverede gavlmaleri højttidigt genindviet af gadens beboere.

Som det er de fleste bekendt, blev de 49 Byggeforeningshuse ved Olufsvvej opført 1874-1877.

Ejendommen Olufsvvej 5 stod færdig til indflytning i maj 1879. Vognmand Rasmus Andersen er formodentlig umiddelbart herefter flyttet ind i den nye ejendom.

Fra gården bag nr. 5 har Rasmus Andersen drevet sit vognmandsfirma. Der har været stald til de mange heste, samt plads til de forskelligt-artede vogne, der indgik i firmaets vognpark.

For at gøre opmærksom på firmaets eksistens, er der sikkert kort efter indflytningen, blevet påmalet et reklameskilt direkte på den frie gavl mod Østerbrogade.

Alt taler således for at reklameskiltet er over 100 år gammelt, og dermed må være et af de ældst bevarede i København.

Det gamle gavlmaleri var efterhånden blevet mærket godt af vejr og vind. Men det fremstod dog stadig i en stand, hvor teksten kunne tydes.

Gennem flere år har der i Foreningen af Husejere ved Olufsvvej været talt om, at gavlmaleriet burde sættes i stand, så det kunne blive bevaret for eftertiden.

Teksten er måske ikke den store kunstneriske frembringelse, men den fortæller kort og klart om firmaet R. Andersen og nogle af de ydelser, det tilbyder. Skiltet fortæller om den tids typografi og retsskrivning, samt ikke mindst om en stort set forsvunden transportform – hestevognen. Det oplyser om det varierende udbud af vogne, der blev brugt ved de forskellige lejligheder og transporter.

For snart 2 år siden blev de første tiltag gennemført, for at få påbegyndt en tiltrængt renovering af gavlmaleriet. Vi fik indhentet de implicerede husejeres tilladelse til at lade renoveringsarbejdet udføre.

Der blev udarbejdet et overslag for de forventede omkostninger til arbejdets udførelse. Foreningen af Husejere ved Olufsvvej havde ikke mulighed for at dække alle udgifterne til renoveringsarbejdet, men kunne evt. yde et beskedent bidrag hertil. Vi gik derfor igang med at undersøge, om der var nogle, der var interesseret i at støtte det gode projekt økonomisk.

Der blev skrevet til fonde, firmaer og forskellige organisationer. I løbet af 1992 fik vi tilkendegivelser fra følgende, der ville støtte projektet økonomisk: Danske Vognmænd, Kjøbenhavns Vognmands-laug, KAB's almennyttige Fond, Unibank – ved aktionærrådet Østerbro, og Gentofte Erhvervsinvest (1993).

*Billederne giver et indtryk af charmen ved de gamle huse anno 1999.
Læg mærke til den murede savsnitgesims under murkronen samt saddeltaget på kvisten. (Ses også på Skagen).*

Langt de fleste byhuse var før år 1800 stråtekte, men de mange brandkatastrofer var medvirkende til, at der blev indført krav om „stentage“. Skifer er et særligt anvendt materiale på offentlige bygninger, jernbanestationer, posthuse, skoler, men også en del beboelseshuse får den sortgrå naturskifer, deriblandt byggeforeningshusene på Olufsvej.